

TTM Kohtala Sissi(TEM), Alkio
Jyrki(TEM)

16.04.2021

JULKINEN

Asia

Luonnos komission tiedonannoksi Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteista

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio avasi julkisen kuulemisen tiedonantoluonnoksesta Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita edistävän valtiontuen sisämarkkinoille soveltuvuuden arviointiperusteista 23.2.2021 (jäljempänä IPCEI-hankkeita koskeva tiedonanto). Julkinen kuuleminen päättyy 20.4.2021. Komissio järjesti asiasta jäsenvaltioiden välisen kokouksen 13.4.2021.

Komission tarkoituksena on hyväksyä tiedonanto vuoden 2021 lopulla. Uudet säännöt on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2022 alusta lukien.

Suomen kanta

Valtioneuvoston EU-selonteon mukaisesti EU:n valtiontukisäännöillä tulee turvata elinkeinoelämälle tasapuoliset ja ennakoitavat toimintaolosuhteet. Valtioneuvosto katsoo, että EU:n valtiontukisääntöjen tulee mahdollistaa tuen myöntäminen toimintoihin, jotka edistävät kestävästä kasvusta EU:ssa ja Suomessa. Samanaikaisesti valtiontukisääntelyn keskeisenä tavoitteena on rajoittaa kilpailun vääristymiä sisämarkkinoilla ja varmistaa tasaveroiset toimintaolosuhteet kaikille yrityksille. Valtioneuvosto näkemyksen mukaan Euroopan yhteistä etua koskevia tärkeitä hankkeita (Important Projects of Common European Interest – IPCEI) koskevia valtiontukisääntöjä tulee uudistaa näistä peruslähtökohdista käsin.

Valtioneuvosto katsoo, että IPCEI-hankkeilla voidaan edistää erittäin innovatiivisten teknologioiden kehittämistä ja vahvistaa Euroopan kilpailukykyä kannalta merkittäviä arvoketjuja EU:ssa, mistä syystä kevyemmät valtiontukisäännöt ovat perusteltuja. Valtioneuvosto toteaa, että teollisuuden uudistuminen tarvitsee onnistuakseen paitsi laajaa yhteistyötä myös investointeja. Suomi pitää tärkeänä, että EU:n eri rahoitusohjelmat ja -instrumentit pystyvät monipuolisesti tukemaan teollisuuden kilpailukykyä lisäävää eurooppalaista tutkimus- ja innovaatiotoimintaa sekä uusien

teknologioiden ja kiertotalouden ratkaisujen pilotointia myös eri alueiden lähtökohdat ja vahvuudet huomioon ottaen.

Samanaikaisesti IPCEI-hankkeiden valtiontukisääntöjen tulee taata EU:ssa toimiville yrityksille tasapuoliset toimintaedellytykset ja varmistaa että sisämarkkinat säilyvät mahdollisimman avoimina ja kilpailullisina. IPCEI-hankkeiden valtiontukisääntely on jo nykyisellään sisällöllisesti muuta EU:n valtiontukisääntelyä kevyempää, eikä sääntelyä ole tarkoituksenmukaista keventää eikä IPCEI-hankkeiden tukia vapauttaa komissiolle tehtävästä ennakoilmoitusvelvollisuudesta. Tämä on tärkeää, sillä erityisesti pienten tai rajallisia resursseja omaavien jäsenvaltioiden mahdollisuudet tukea omalta kannaltaan merkittävää teollista uudistumista ovat lähtökohtaisesti heikommat kuin suurilla jäsenmailla.

Komission tiedonantoluonnoksessa ei esitetä voimassaolevaan sääntelyyn suuria muutoksia, vaan enemmänkin pieniä täsmennyksiä ja selkeytyksiä, joita valtioneuvosto pääasiallisesti kannattaa.

Tuen myöntämisen kriteerit:

Tuen oikea kohdentaminen on tärkeää, jotta tuetuilla IPCEI-hankkeilla aidosti vahvistetaan EU:n kilpailukykyä ja kilpailuolosuhteita sisämarkkinoilla. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että IPCEI-hankkeita koskevilla valtiontukisäännöillä EU-maiden julkiset tuet kohdennetaan havaittuihin markkinoiden toimintapuutteisiin ja hankkeisiin, joissa tuella on aidosti kannustava vaikutus.

Valtioneuvosto kannattaa tiedonantoluonnokseen sisältyviä esityksiä, joilla voitaisiin rajoittaa IPCEI-hankkeiden mahdollisesti aiheuttamia kilpailun vääristymiä sisämarkkinoilla. Valtioneuvosto kannattaa esimerkiksi komission esitystä, jonka mukaan tuensaajalta edellytetään merkittävää omarahoitusosuutta. Valtioneuvosto pitää myös perusteltuna, että tukea ei voi myöntää IPCEI-hankkeisiin osallistuville yrityksille, jotka ovat taloudellisissa vaikeuksissa. Myös erillinen maininta IPCEI-hankkeen edellytyksestä, jossa toiminnan siirtäminen toisen jäsenvaltion alueelta tuen myöntävän jäsenvaltion alueelle on haitallinen sisämarkkinoiden kannalta, on tarpeellinen lisäys.

Valtioneuvosto kiinnittää huomiota myös siihen, että IPCEI-hankkeille myönnettävän tuen ehdottomaksi edellytykseksi nostettu Vihreän kehityksen ohjelman mukainen ”ei merkittävää haittaa”-periaate on merkittävä muutos. Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että jatkovalmistelussa kiinnitetään huomiota siihen, ettei periaatteen soveltaminen johtaisi kohtuuttomaan hallinnolliseen taakkaan yrityksille tai aiheuttaisi ristiriitaa olemassa olevan EU-lainsäädännön kanssa, sekä siihen, että periaatteen soveltamisesta ja kriteeristöistä tulee saada tarkempaa ohjeistusta.

Valtioneuvosto suhtautuu lisäksi varauksellisesti tiedonantoluonnokseen sisältyvään vastaavuuslausekkeeseen, joka mahdollistaa IPCEI-hankkeissa tukimäärien korottamisen EU:n ulkopuolisten maiden tasolle. Vaikka sääntöä ei ole koskaan hyödynnetty, se voi mahdollistaa merkittävästi nykyistä suurempien tukien myöntämisen sisämarkkinoilla, mikä voi johtaa myös jäsenvaltioiden väliseen tukikilpailuun.

Muuta

Valtioneuvosto pitää myönteisenä tiedonantoluonnoksen IPCEI-hankesuunnitteluun vaikuttavia linjauksia, jotka edellyttävät hankkeiden toteuttamista täysin avoimesti, ja jäsenvaltioita sekä yrityksiä osallistavalla tavalla.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että tiedonantoluonnoksen keskeisiä käsitteitä, kuten markkinoiden toimintapuute ja integroitu hanke, tarkennetaan vielä mahdollisuuksien mukaan enemmän oikeusvarmuuden ja ennakoitavuuden vuoksi.

Valtioneuvosto pitää myös myönteisenä muutoksena, että tiedonantoluonnoksessa kiinnitetään huomiota siihen, että pk-yritysten mahdollisuuksia osallistua IPCEI-hankkeisiin parannetaan. Tiedonantoon olisi hyvä sisällyttää myös konkreettisia keinoja, jotka edistävät tämän tavoitteen toteutumista.

Pääasiallinen sisältö

IPCEI-valtiontukisääntöjen perusta

Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet (Important project of common European interest, ”IPCEI”) tarkoittavat ylikansallisia projekteja sektoreilla, jotka ovat EU:lle strategisesti tärkeitä ja joiden katsotaan olevan merkityksellisiä muun muassa EU:n taloudellisten, teollisuus- tai ilmastopoliittisten tavoitteiden saavuttamiseksi. IPCEI:llä on vahva kytkös EU:n teollisuuspolitiikkaan. Komissio painottaa maaliskuussa 2020 julkaistussa teollisuuspolitiikkastrategiassaan teollista uudistumista. Strategian toteuttamisessa jäsenvaltioiden ja teollisuuden koordinoitua investointia IPCEI-hankkeisiin ovat keskeisessä roolissa. IPCEI-hankkeet on nähty EU:ssa keinona lisätä EU:n ulkoista kilpailukykyä, strategista autonomiaa sekä resilienssiä.

IPCEI-hankkeita koskee erillinen valtiontukisäännöstö, joka on kriteereiltään tavanomaista valtiontukisäännöstöä kevyempi. Vuoteen 2014 asti komissio arvioi IPCEI-hankkeille myönnettyjä valtiontuet tapauskohtaisesti suoraan perussopimuksen (SEUT 107(3)(b) nojalla ja T&K&I -valtiontukisääntelyn nojalla. Komissio antoi ensimmäisen kaikkien toimialojen koskevan IPCEI-tiedonannon vuonna 2014. Tiedonannossa annetaan ohjeet siitä, mitä perusteita komissio soveltaa arvioidessaan valtiontukea, joka on myönnetty Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden edistämiseen. Tiedonannossa esitellään soveltamisala ja luetellaan arviointiperusteet, joiden perusteella komissio arvioi IPCEI-hankkeiden luonnetta ja merkitystä SEUT sopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan soveltamiseksi. Tämän lisäksi tiedonannossa selostetaan, miten komissio arvioi IPCEI-hankkeille myönnettävän julkisen rahoituksen soveltuvuutta sisämarkkinoille valtiontukisääntöjen nojalla.

IPCEI-hankkeilla voidaan komission mukaan merkittäväällä tavalla edistää kestävää talouskasvua ja työllisyyttä sekä teollisuuden ja talouden kilpailukykyä EU:ssa, sillä niillä on positiivisia heijastusvaikutuksia sisämarkkinoihin ja yhteiskuntaan kokonaisuudessaan. IPCEI-hankkeet mahdollistavat osaamisen, asiantuntemuksen, taloudellisten resurssien ja talouden toimijoiden yhdistämisen kaikkialla EU:ssa, jotta voidaan puuttua merkittäviin markkinoiden toimintapuutteisiin tai järjestelmän toimintahäiriöihin ja yhteiskunnallisiin haasteisiin, joihin ei muilla keinoilla voitaisi puuttua. Tarkoituksena on saattaa yhteen julkisen ja yksityisen sektorin toimijoita toteuttamaan suuria hankkeita, jotka tuovat merkittäviä hyötyjä EU:lle ja sen kansalaisille.

Erotuksena muihin valtiontukisääntöihin tiedonannossa sallitaan esimerkiksi tuet tutkimus, kehitys- ja innovaatiotoimintaan liittyvien investointien ”ensimmäiseen teolliseen käyttöönottoon”, esimerkiksi pilottihankkeiden jälkeisiin vaiheisiin. Myös enimmäistukitasot ovat esimerkiksi tavanomaista T&K&I -valtiontukisääntelyä korkeammat. Massatuotannon tai kaupallisen tuotannon tukeminen on kiellettyä.

Sääntöihin on sisältynyt vuodesta 2014 lähtien myös ns. vastaavuuslauseke, joka mahdollistaa EU-maiden tukien nostamisen kolmansien maiden kilpailijoiden tasolle. Näyttövelvollisuus asiassa on jäsenvaltiolla: komissio tutkii jäsenvaltion toimittamien tietojen pohjalta valtiontukien ilmoitusprosessissa, onko kolmansissa maissa myönnetty tukea samankaltaiselle hankkeelle korkeammalla tukitasolla. Sääntöä ei ole toistaiseksi koskaan sovellettu sen voimassaoloaikana.

Komissio arvioi IPCEI-hankkeisiin liittyvien tukien sisämarkkinoille soveltuvuuden ennakkoilmoitusmenettelyssä tiedonannossa lähemmin määritettyjen kriteerien pohjalta. Tukia ei saa laittaa täytäntöön ilman komission hyväksyntää. Komissio arvioi, ylittävätkö tuen myönteiset vaikutukset tuen haitalliset kilpailuvaikutukset. IPCEI-hankkeisiin myönnetyn tuen tulee kohdistua markkinapuutteeseen, tuella pitää olla kannustava vaikutus ja sen tulee olla oikeasuhtaista.

Jotta hanketta voidaan tukea Euroopan yhteistä etua koskevana tärkeänä hankkeena, sen on muun muassa i) edistettävä EU:n strategisia tavoitteita, ii) katettava useita jäsenvaltioita, iii) saatava yksityistä rahoitusta tuensajilta, iv) tuotettava myönteisiä heijastusvaikutuksia EU:n laajuudelta ja v) oltava hyvin kunnianhimoinen tutkimuksen ja innovoinnin tavoitteissa eli tähdättävä alan kehityksessä vallitsevaa nykytilaa pidemmälle.

Komissio on hyväksynyt vuoden 2014 jälkeen tiedonannon nojalla toistaiseksi vain neljälle hankkeelle myönnettyt valtiontuet: Saksan ja Tanskan yhdistävään maantie- ja rautatietunnelihankkeeseen (Ferahman Belt), Saksan, Ranskan, Italian ja Iso-Britannian mikroelektroniikan hankkeeseen sekä kahteen akkualan IPCEI-hankkeeseen. Suomi ja Suomessa toimivat yritykset ovat olleet mukana molemmissa akku-IPCEI-hankkeissa.

Komissio käynnisti vuonna 2019 valtiontukisääntöjen toimivuustarkastelun selvittääkseen vuonna 2014 voimaantulleiden valtiontukisääntöjen vaikuttavuuden, tehokkuuden, merkityksellisyyden ja EU-tason lisäarvon kannalta. Komissio käynnisti toimivuustarkastuksen yhteydessä myös IPCEI-tiedonannon arvioinnin selvittääkseen, olivatko säännöt edelleen tarkoitukseensa sopivat. Tulosten mukaan suuri osa sidosryhmistä ja jäsenvaltioista piti vuoden 2014 IPCEI-tiedonantoa tarkoituksenmukaisena instrumenttina, jolla voidaan edistää rajat ylittäviä ja EU:lle strategisesti tärkeitä hankkeita. Tiedonantoa on komission mukaan kuitenkin päivitettävä kohdennetusti, jotta se kaikilta osin voi edistää EU:n politiikkaprioriteetteja, kuten vihreää ja digitaalista siirtymää. Lisäksi sääntöjen käsitteitä tulee täydentää ja selkeyttää komission ratkaisukäytännön perusteella, jotta tiedonanto tarjoaa jäsenvaltioille ja IPCEI-hankkeisiin osallistuville yrityksille enemmän oikeusvarmuutta tuen hyväksyttävyyden kriteereistä.

Tiedonantoluonnokseen esitetyt muutokset noudattelevat pääosin edellä kuvattuja painopisteitä: sääntöjä on tarkennettu ja päivitetty kohdennetusti komission ratkaisukäytännön, tiedonannossa havaittujen puutteiden sekä EU:n nykyisten politiikkatavoitteiden mukaisesti. Komission tiedonantoluonnos on kuitenkin enemmän tarkistus kuin uudistus, joten suuria muutoksia ei esitetä nykyiseen verrattuna.

Keskeisimmät muutosehdotukset

1) EU:n prioriteettien ja strategioiden päivitys

Tiedonantoluonnoksessa korostetaan EU:n uusia strategioita ja sitä, että hankkeiden on edistettävä merkittävällä tavalla EU:n prioriteetteja, kuten vihreää ja digitaalista

siirtymää. Tiedonantoluonnoksessa sallitaan tuet – nykyisen tiedonannon soveltamisalassa olevien ympäristö-, energia-, liikennealan hankkeiden lisäksi – myös terveys- ja digitaali-alan hankkeille, jotka ovat strategisesti erittäin tärkeitä tai jotka merkittävästi edistävät sisämarkkinoiden toimintaa.

2) *Vihreän kehityksen ”ei merkittävää haittaa” periaatteen käyttöönotto*

Tiedonantoluonnoksessa on IPCEI-hankkeille myönnettävän tuen ns. kumulatiivisiin arviointikriteereihin lisätty Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaan perustuen ”ei merkittävää haittaa”- periaate. Käytännössä periaatteen noudattaminen on ehdoton edellytys tuen myöntämiselle. Kaikissa IPCEI-hankkeissa on varmistettava ympäristön kannalta haitallisten tukien asteittainen poistaminen.

3) *IPCEI-hankkeiden avoimuuden ja osallistavuuden lisääminen*

Komission ehdotuksessa osallistuvien jäsenmaiden vähimmäismäärää nostettaisiin kahdesta neljään. Tiedonantoluonnoksessa esitetään, että jatkossa hankkeessa tulisi olla mukana vähintään neljä jäsenvaltiota ja hyötyjen ulotuttava laajaan osaan EU:ta ja ne on määritettävä selvästi, konkreettisesti ja todennettavasti. Hankkeen luonteen perusteella (esim. liikennealan hanke) osallistuvia jäsenvaltioita voisi kuitenkin olla vähemmän. Kaikille kiinnostuneille jäsenvaltioille on annettava aito mahdollisuus osallistua ja hankkeista tulee tiedottaa avoimesti.

4) *PK-yritysten roolin kasvattaminen*

Tiedonantoluonnoksessa kannustetaan yhteistyöhön ja uutena myönteisenä arviointiperusteena on erikseen mainittu yhteistyö suuryritysten ja pk-yritysten välillä eri jäsenvaltioissa. Tiedonantoluonnoksessa on muutoinkin paikoin korostettu pk-yritysstrategiaa.

5) *IPCEI-hankkeille myönnettävän tuen kielteisten vaikutusten ehkäiseminen ja tuen oikeasuhteisuuden varmistaminen*

Tiedonantoluonnoksessa ehdotetaan, että tuensaajan on osallistuttava hankkeeseen merkittäväällä osarahoitusosuudella, kun aiemman sanamuodon mukaan riitti, että tuensaaja osallistuu hankkeen rahoitukseen. Jatkossa edellytetään siis suurempaa rahoitusosuutta tuensaajalta. Jos hankkeeseen osallistuvat yritykset saavat tuetusta hankkeesta ennakoitua enemmän tuloja, komissio voi edellyttää jäsenvaltioita perimään ylimääräisen tuen takaisin. Markkinoiden toimintapuuotteiden, järjestelmän toimintahäiriöiden tai yhteiskunnallisten haasteiden käsitteiden osalta on todettu, että hankkeessa on osoitettava, että se on suunniteltu ratkaisemaan joko a) merkittäviä markkinoiden toimintapuuotteita tai järjestelmän toimintahäiriöitä, ja ettei hanketta voisi toteuttaa samalla tavalla ilman tukea, b) tai muita yhteiskunnallisia haasteita, joita ei muulla tavalla voisi ratkaista. Näiden käsitteiden tarkempaa sisältöä ei olla tiedonantoluonnoksessa avattu.

6) *Sääntöjen käsitteitä on tarkennettu ja selkeytetty*

Tiedonannossa on määritelty tiettyjä käsitteitä, esim. ensimmäinen teollinen hyödyntäminen, vaihtoehtoiset skenaariot ja valtiontukien kumuloituminen, aiempaa tarkemmin ja selkeämmin. Ensimmäisestä teollisesta hyödyntämisestä on kuvattu erilaisia esimerkkejä ja sitä kautta avattu käsitteen soveltamisalaa. Kumuloitumisen osalta todetaan, että IPCEI-hankkeiden tukeen saa yhdistää EU-tai muuta valtiontukea. Komissio voi esityksen mukaan pyytää jäsenmaata toimittamaan tuensaajan sisäisiä asiakirjoja ns. vaihtoehtoisten skenaarioiden esittämiseksi.

Komissio ei tiedonantoluonnoksessa esitä muutoksia esimerkiksi vastaavuuslausekkeeseen tai vaikeuksissa olevien yritysten mahdollisuuteen saada tukea IPCEI –tiedonannon nojalla.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaan valtiontukien sääntely kuuluu komission toimivaltaan. Komissiolla on yksinoikeus Euroopan unionin tuomioistuimen valvonnan alla antaa yksityiskohtaisia sääntöjä koskien tukien hyväksyttävyyttä 107 artiklan 2 ja 3 kohtien nojalla. Jäsenvaltioita kuullaan asiantuntijan roolissa.

Käsittely Euroopan parlamentissa

EU:n valtiontukisääntely kuuluu komission yksinomaiseen toimivaltaan. Euroopan parlamentilla ei ole muodollista toimivaltaa asiassa.

Kansallinen valmistelu

Kilpailu-, valtiontuki- ja hankintajaoston (EU-12) kokous 7.4.2021.
Sisämarkkinajaosto (EU-8) kirjallinen menettely 6.-8.4.2021

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Tiedonantoluonnos ei edellytä muutoksia kansalliseen lainsäädäntöön.

Taloudelliset vaikutukset

Tiedonannolla ei ole budjettivaikutuksia. Jäsenvaltiot voivat itsenäisesti päättää, ottavatko ne käyttöön tiedonannon mukaisia valtiontukitoimenpiteitä. Mahdolliset valtiontukitoimenpiteet rahoitetaan kansallisista budjeteista.

Ehdotuksella voi olla myönteisiä vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan. Nykyisin voimassaolevan IPCEI-hankkeiden valtiontukisääntelyssä on tunnistettu riskejä ja kielteisiä vaikutuksia sisämarkkinoiden toimivuuden ja myös spesifisti Suomen kannalta. IPCEI –hankkeisiin tähän mennessä kohdennetut tuet ovat olleet volyymiltään suuria, ja niillä voi olla haitallisia vaikutuksia sisämarkkinoiden toimintaan. Koska Suomella ei ole mahdollisuuksia kohdistaa IPCEI-prosesseissa mukana olleiden yritysten hankkeisiin yhtä suuria tukia kuin muutamissa muissa EU-maissa, IPCEI:n käytön laajentuminen voi heikentää Suomessa toimivien yritysten suhteellista kilpailuasemaa sisämarkkinalla. Etenkin suuret jäsenvaltiot ovat yliedustettuina IPCEI-hankkeissa, ja pienten jäsenvaltioiden mahdollisuudet osallistua hankkeisiin ovat rajatut. Tiedonantoluonnos voi rajata IPCEI –hankkeisiin liittyvän tuen määrää ja siten vähentää tukikilpailun riskiä sisämarkkinoilla. Lisäksi ehdotetut muutokset IPCEI –hankkeiden

avoimuuteen varmistavat kaikille jäsenvaltioille niin halutessaan mahdollisuuden osallistua hankkeisiin.

Toisaalta tiedonantoluonnos mahdollistaa jatkossakin tuen kohdentamisen joustavasti kasvua edistäviin politiikkoihin sekä rajat ylittävien hankkeiden ja strategisten arvoketjujen tukemisen EU:ssa tavalla joka on myös Suomen intresseissä. Suomessa uusiin teknologioihin perustuvien investointien määrä on verrokkimaihin nähden vähäinen, ja IPCEI-rahoitus voi osaltaan kannustaa yrityksiä uusiutumaan ja skaalaamaan uusia ratkaisuja Suomessa investointeja edeltävään vaiheeseen. Ohuellakin osarahoituksella on myös vipuvaikutusta, joka voi mahdollistaa esimerkiksi elinkeinorakenteen uudistumista tukevien hankkeiden toteutumisen ja yritysten pääsyn mukaan eurooppalaiseen yhteistyöhankkeisiin, joihin mukaan pääsy on muuten vaikeata. Tiedonannon muutokset voivat lisätä pk-yritysten osallistumista IPCEI –hankkeisiin.

Tiedonannon vaikutukset IPCEI-hankkeiden käytön ja Suomen osallistumisen kannalta

IPCEI –hankkeita koskevalla valtioneuvoston tiedonannolla ei suoraan vaikuteta siihen, minkälaisia IPCEI –hankkeita EU:hun syntyy; tiedonanto koskee IPCEI –hankkeille myönnettävän valtiontuen hyväksyttävyyden kriteerejä. Tuen hyväksyttävyyden arviointi on komission yksinomaisessa toimivallassa, kun taas IPCEI –hankkeiden kehittäminen ja valmistelu ovat lähtökohtaisesti jäsenvaltioiden vastuulla. Tiedonantoluonnokseen ehdotetuilla uusilla tukikriteereillä voi olla kuitenkin epäsuoria vaikutuksia EU:hun kehitettävien IPCEI –hankkeiden kannalta. Esimerkiksi ”ei merkittävää haittaa” -periaatteen lisääminen arviointiperusteeksi on merkittävä muutos, joka voi vaikuttaa olennaisesti siihen, mitkä hankkeet voidaan ottaa mukaan IPCEI-prosesseihin. Tiedonantoluonnoksen perusteella ei kuitenkaan ole selvää, mitä kriteeristöä tullaan käyttämään periaatteen arvioinnissa, joten tämä tulee selvittää jatkovalmistelussa. Huomiota tulee myös kiinnittää siihen, ettei valitun kriteeristön soveltaminen aiheuta merkittävää hallinnollista taakkaa yrityksille. Myös tiedonannon markkinoiden toimintapuutetta koskevalla kriteerillä voi olla IPCEI –hankkeiden syntymistä rajaava vaikutus.

Tiedonantoluonnoksella ei ole suoria vaikutuksia siihen, miten Suomi osallistuu IPCEI –hankkeisiin. Teollisuusstrategialinjauksen mukaan Suomi on harkinnan mukaan mukana ekosysteemien ja allianssien valmistelussa ja arvioi osallistumisen IPCEI-menettelyihin tapauskohtaisesti muun muassa sen perusteella, tukevatko menettelyt Suomen kansallisia tai Suomessa toimivien yritysten intressejä. Suomen osallistuminen eri alan arvoketjujen IPCEI:hin perustuu käytännössä aina yritysten tunnistettuun haluun olla mukana. Edellytys osallistumiselle on yritysten investointihalukkuus sekä IPCEI:n tuoma lisäarvo hankkeiden toteutumiseen ja eurooppalaiseen verkottumiseen. Osallistuminen IPCEI-prosesseihin edellyttää, että strategisesti valituille alueille on myös kohdennettavissa riittävä kansallinen rahoitus

Suomi on toistaiseksi osallistunut kahteen akkualan IPCEI-prosessiin. Lisäksi Suomi on elpymisvälinevalmistelussa varannut rahoitusta vety- ja mikroelektroniikka-IPCEI-prosesseihin osallistumiseen. Suomen osuudet akkualan IPCEI-hankkeissa olivat 30 miljoonaa (koko hankkeen tuki oli 3,2 miljardia) euroa ja 17 miljoonaa (koko hankkeen tuki oli 2,9 miljardia) euroa. Osallistumisen perusteena oli se, että prosessin arvioitiin avaavan Suomessa toimiville yrityksille mahdollisuuden verkottua syntymässä olevan, Suomen kannalta merkittävän uuden toimialan eurooppalaisten toimijoiden kanssa.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission tiedonantoluonnos

https://ec.europa.eu/competition/consultations/2021_ipcei/draft_communication_fi.pdf

Komission selittävä huomautus

https://ec.europa.eu/competition/consultations/2021_ipcei/background_note_fi.pdf**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Johtava asiantuntija Jyrki Alkio, jyrki.alkio(at)tem.fi, 0295 04 7103

Erityisasiantuntija Sissi Kohtala, sissi.kohtala(at)tem.fi 0295 04 7393

EUTORI-tunnus

EU/2020/0197

Liitteet**Viite**

Asiasanat	valtiontuki, teollisuuspolitiikka
Hoitaa	TEM
Tiedoksi	ALR, EUE, LVM, MMM, OKM, OM, RUOKA, SM, UM, VM, VNK, VTV
